

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra
Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas sēdes
protokols Nr.67

Rīgā, Maskavas ielā 165

2017.gada 28.septembrī

Sēdē piedalījās:

Komisijas priekšsēdētājs: **R.Ošs**, LVĢMC Ģeoloģijas nodaļas ģeologs

Komisijas sekretāre: **Z.Caune**, LVĢMC Ģeoloģijas nodaļas
vadošais ģeologs

Komisijas locekļi:
L.Matisone, LVĢMC Ģeoloģijas nodaļas
ģeologs
I.Bukovska, LVĢMC Ģeoloģijas nodaļas
ģeologs
I.Piese, LVĢMC Ģeoloģijas nodaļas
ģeoloģijas eksperts
S.Karuša, LVĢMC Hidroģeoloģijas nodaļas
hidroģeologs
L.Stiebrīna, LVĢMC Hidroģeoloģijas
nodaļas vadošais speciālists

Uzaicinātie: **K.Valters**, LVĢMC Hidroģeoloģijas nodaļas
speciālists

Darba kārtībā:

1. Par pazemes ūdeņu krājumu bilances 2016.gadam akceptēšanu.

1. Par pazemes ūdeņu krājumu bilances 2016.gadam akceptēšanu.

Ziņojumu sniedz K.Valters, Hidroģeoloģijas nodaļas speciālists.

Ikgadējās pazemes ūdeņu ekspluatācijas krājumu bilances (turpmāk - Bilance) sastādīšanā tika izmantoti:

- 2016.gada dati par patērētā ūdens daudzumu no valsts statistikas pārskata „Nr.2-Ūdens” (turpmāk- 2-Ūdens);

- informācija par jauno krājumu akceptu un izmaiņām pazemes ūdeņu atradnēs no VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra” (turpmāk – LVĢMC) Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas protokoliem;

- pazemes ūdeņu atradņu lietotāju iesniegtie ķīmiskās testēšanas pārskati un dati par ūdens līmeņa mērījumiem.

2017.gada 1.janvārī **kopējie spēkā esošie krājumi** 344 pazemes ūdeņu atradnēs sasniedz 999.479 tūkst. m³/d, no tiem saldūdeņi veido 88.7%, bet ūdeņi ar paaugstinātu mineralizāciju 11.3%. 2016.gadā izpētītas un akceptēti krājumi 8 jaunās pazemes ūdeņu atradnēs, 5 pazemes ūdeņu atradnēs veikts krājumu pārrēķins, 27 esošajās atradnēs pagarināti

krājumi un aktualizēti pases pielikumi, kā arī 1 atradnē anulēti krājumi un atradne izslēgta no Bilances.

2016.gadā *kopējie saldūdens krājumi* ir 886.127 tūkst. m³/d (259 atradnē), no kuriem tiek izmantoti 68.6% jeb 607.425 tūkst.m³/d 219 pazemes ūdeņu atradnēs. Saldūdens ieguves mērķis ir ūdensapgāde un dzeramā ūdens ražošana. Kopējie pazemes *ūdeņu ar paaugstinātu mineralizāciju krājumi* ir 113.352 tūkst. m³/d (krājumi spēkā 85 atradnēs), no kuriem izmantoti tiek 5.6% jeb 6.321 tūkst. m³/d 9 pazemes ūdeņu atradnēs. Pārsvārā ūdeņus ar paaugstinātu mineralizāciju iegūst ar mērķi tos izmantot ārstnieciskajām procedūrām, minerālūdeņu ražošanai vai ražošanas uzņēmumu tehnisko vajadzību nodrošināšanai.

Pazemes ūdeņu ieguves kopējais apjoms pazemes ūdeņu atradnēs 2016.gadā ir 175.068 tūkst. m³/d, kas, salīdzinot ar 2015.gadu, samazinājies par 17.4% jeb 36.914 tūkst. m³/d.

Saldūdens ieguves apjoms ir 174.436 tūkst. m³/d, no kura pazemes ūdeņu ieguve 197 saldūdens atradnēs veido 85.8% (149.700 tūkst. m³/d), sulfātu saldūdens ieguve 22 atradnēs veido 13.8% (24.093 tūkst. m³/d), bet hlorīdu saldūdens ieguve divās atradnēs veido 0.4% (0.643 tūkst. m³/d). *Kopējais ūdeņu ar paaugstinātu mineralizāciju* ieguves apjoms ir 632.410 m³/d, no kuriem sulfātu iesāļūdens ieguve divās atradnēs veido 30.2% (190.950 m³/d), hlorīdu iesāļūdens ieguve divās atradnēs veido 53.4% (337.880 m³/d), sāļūdens ieguve trīs atradnēs veido 15.8% (100.070 m³/d), bet sālsūdens ieguve divās atradnēs veido 0.6% (3.510 m³/d).

2016.gadā atradņu **kvantitātes** monitoringa datus ūdens lietotāji iesnieguši par 117 pazemes ūdeņu atradnēm, kas ir aptuveni 47.6% no kopējā atradņu skaita, kurām nepieciešams veikt atskaiti. Lai gan 40 pazemes ūdeņu atradnēs faktiskais pazeminājums pārsniedz aprēķināto, kopumā pazemes ūdeņu atradnēs nav vērojami krājumu izsīkšanas draudi, jo lielākoties netiek pārsniegts maksimāli pieļaujamais pazeminājums. 2016.gadā atradņu **kvalitātes** monitoringa rezultāti saņemti no 146 pazemes ūdeņu atradnēm, kas ir aptuveni 59.6% no kopējā atradņu skaita, kurām nepieciešams veikt atskaiti. No iesūtītajiem testēšanas pārskatiem monitorings atbilstoši pazemes ūdeņu atradnes pases prasībām veikts 70.6% atradnēs, savukārt 25.3% gadījumos nav noteikti visi nepieciešamie parametri atbilstoši pases prasībām, bet 4.1% gadījumos iesniegtie pārskati raksturo dzeramā ūdens kvalitāti ūdensvadā. Nereti, aprēķinot kvalitātes robežlielumus jaunā pazemes ūdeņu atradnē, nav pieejama plaša datu rinda par attiecīgā horizonta pazemes ūdens kvalitāti un ir grūti prognozēt ķīmiskā sastāva izmaiņas, uzsākot atradnes ekspluatāciju.

Atbilstoši 2003.gada 29.aprīļa Ministru kabineta noteikumos Nr.235 “Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” un 2002.gada 12.marta Ministru kabineta noteikumos Nr.118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” noteiktajiem robežlielumiem un maksimāli pieļaujamajām normām saldūdens pazemes ūdeņu atradnēs koncentrāciju pārsniedz amonija joni (5 atradnēs), hidroģēnkarbonātijoni

(2 atradnēs), hlorīdjoni (14 atradnēs), kalcija joni (7 atradnēs), kālija joni (7 atradnēs), kopējā dzelzs (21 atradnē), magnija joni (4 atradnēs), mangāns (8 atradnēs), nātrijs joni (26 atradnēs) un sulfātijoni (11 atradnēs). Nereti, aprēķinot 22 kvalitātes robežlielumus jaunā pazemes ūdeņu atradnē, nav pieejama plaša datu rinda par attiecīgā horizonta pazemes ūdens kvalitāti un ir grūti prognozēt ķīmiskā sastāva izmaiņas, uzsākot atradnes ekspluatāciju.

Lai turpmāk varētu sastādīt pilnīgu Bilanci, nepieciešams uzlabot datu ievadi statistikas pārskatā “Nr.2-Ūdens” un veikt pazemes ūdeņu monitoringu ūdensgūtnēs atbilstoši atradnes pases rekomendācijām un savlaicīgi iesūtīt datus LVĢMC. Lai iesniegto pazemes ūdeņu monitoringa rezultāti atradnēs būtu vieglāk apskatāmi un analizējami, kā arī iesniegti

LATVIJAS VIDES, ĢEOLOĢIJAS
UN METEOROLOĢIJAS CENTRS

laikā, nepieciešams izstrādāt jaunu oficiālo monitoringa iesniegšanas formu un pieņemt to ar grozījumiem Latvijas Republikas normatīvajos aktos.

Ziņotājs rekomendē LVĢMC Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijai akceptēt pazemes ūdeņu krājumu bilanci par 2016.gadu.

Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisija nolēma:

1. Akceptēt pazemes ūdeņu krājumu bilanci par 2016.gadu.